

Első közlés – 2019. január 3.

Kerékgyártó István: Korona

(részlet egy készülő regényből)

Másnap délután fél négykor a parlament előtt nézték az ünnepségre érkezőket, Sigray némelyiket fel is ismerte, és sorolta Lukácsnak a neveket: – Az ott az Aczél, az meg az Apró, ott meg Kállai és Pulya – mutogatta. De Lukács csak rángatta a vállát, neki semmit nem mondtak a nevek. – De róluk csak hallottál? Azokról a művészekről, ott! – Karácsonyi Magasiskolánkban Kerékgyártó István készülő regényéből olvashatnak.

– Lukács, én a szentkoronát ebben a két kezemben tartottam, mikor behelyeztük a jogarral és az országalmával együtt abba a kettévágott benzines hordóba – mutatja a tenyerét Sigray Artúr. Tudod milyen érzés volt nekem ezeket az ősi, szent ereklyéket egy bűdös benzineshordóba rakni? Megvallom neked, én sírtam. Úgy ástam a gödröt, hogy potyogtak a könnyeim.

– Sírt az Artúr bácsi?

– Bizony sírtam. A legerősebb férfi is sírhat, ha nemzet testét látja vérbe fagyva vergődni legyőzői lábainál. Ilyenkor szabad sírni.

– És nem próbálta egy picit a fejére, mielőtt a büdös hordóba tették?

– Hogy mondhatsz ilyet!? – kiált föl Sigray. – Eszembe se jutott efféle.

Lukács meg arra gondol, hogy ő bizony a fejébe nyomta volna egy óvatlan pillanatban, bár ezt nem mondja az öregnek.

– És nem féltek, hogy olyan jól elrejtik, hogy maguk sem találják meg a legközelebb?

– A sziklafalról könnyen felismerhető volt a hely – mondja ingerülten Sigray. – Neked csak ilyen gyakorlati dolgokon jár az eszed? Nem érzed át a dolog nagyszerűségét, ugyanakkor gyászosan tragikus voltát?

Lukács csak a vállát rángatja, mert őt valóban az érdekeli, mennyi drágakő lehetett rajta, és az mennyit érhet.

Másnap este a rádió elé ültette Lukácsot az öreg, és meghallgatták A magyar korona regénye című műsort, melynek hallgatása közben Sigray kedélye erősen hullámozott. Olykor behunyt szemmel bólogatott, máskor a fejét csóválta.

Mikor arról beszélt a rádió, hogy Carter elnök az ereklyéket a magyar népnek adja vissza fölkiáltott:

– Ez az! A magyar népnek, de nem ám a kommunistáknak! Ezért nem lehet ott Kádár az átadáson! Bár még így is kétséges a dolog. Az ausztrál emigráció saját vérével írt levelet Carternek, hogy ne adja vissza.

– Mint a hét vezér? És Artúr bácsi szerint hol vágta föl a kezét a hét vezér meg ezek az ausztrálok? A csuklójukon? Mert akkor...

– Nem tudom, Lukács, de mindegy is. A gesztus a lényeg. A tett magasztossága, hogy saját vérüket adják egy ügyért.

– Úgy, hogy közben nem hálnak meg. Úgy adják a vérüket, ami azért nagyon praktikus.

Január ötödikén, csütörtökön beültek Artúr bácsi Wartburgjába, és Budapestre mentek. A Rákóczi úti Metropol Szállóban foglalt helyet Sigray. Már este hétkor elindultak Ferihegyre, ahol nyolckor még ki tudtak menni az emeleti nyitott teraszra, amit aztán kilencfelé le is zártak, mert annyi kíváncsiskodó érkezett a koronázási ékszereket szállító gép landolására.

Kilenc után fölsorakozott egy századnyi katona, mellettük katonazenekar toporgott a hideg betonon, és szállingózni kezdtek a fogadásra érkezett vendégek. Lukács nézte a sok prémsapkás férfit és nőt, a jófajta télikabátjaikat, ennyi drága ruhás embert még nem látott egy rakáson.

– Kik ezek? – mutatott le a várakozókra.

– Akiket odaengedtek. Kommunista nyaloncok – felelte Sigray.

Fél tíz körül megérkezett a gép. Lukács eddig csak képen látott repülőt, de ekkorát még ott sem. Oldalára csupa nagybetűvel ráfestették: UNITED STATES OF AMERICA, és Lukács megszámolta, 50 ablaka volt egyik és a másik oldalon is.

– Százablakos, plusz elől, a pilótaké – mondta az Sigraynak, aki

bólintott, de úgy látszott, nem volt kedve amerikai technológia vívmányairól diskurálni, ő a koronát várta.

Odatoltak egy guruló lépcsőt, és csak jöttek és jöttek a hasából a prémgalléros urak, még a szép nyakkendőik meg az elegánsan nyakukba dobott sálaik is látszottak, és amikor feltűnt egy világos kabátos, sildes sapkás férfi, Sigray a gyerek fülébe súgta:

– Az a sapkás találta föl a C vitamint, persze magyar, és persze Nobel-díjas, és nem is zsidó.

Lukács ekkor úgy érezte, most ő olyasminek részese, ami bekerül a magyar történelembe. És nagyon irigyelte azokat az elegáns férfiakat, akik lassan, méltósággal lépkedtek lefelé a gurítható lépcsőn, látta rajtuk, hogy ők már megmásztak néhány csúcsot, és úgy tűnt, bármikor hajlandók újabb csúcsokat meghódítani, ha jó sorsuk úgy hozza. Először látott repülőt, először látott külföldieket, és mindjárt egy ilyen gépet, és mindjárt amerikai minisztereket és szenátorokat.

Ekkor az otthoni házukra gondolt, ahogy lábtól-fejtől alszik bátyjával, hallja húga, anyja és apja szuszogását és horkolását, aztán a szegényes udvart látta, és először jutott eszébe, ami később oly sokszor, hogy nagyon messzire került onnan. Most csak néhány méterre van a világ akkora uraitól, mint az amerikai külügyminiszter, és olyan messze van a szülőháza nyomorától, amit az otthoniak el sem tudnak képzelni, nincs hozzá mércéjük, kanaluk, fantáziájuk.

Ezt jelnek tekintette!

Elképzelte, ahogy ő lép ki majd egyszer egy ilyen hatalmas masina ajtaján, és a tömeg ujjongásától kísérvé lassan lépdel lefelé.

Mikor elgurították a lépcsőt, egy furcsa szerkezetet toltak az ajtó alá, ami megemelkedett, és látszott, ahogy a munkások egy hatalmas faládát vonszolnak a belsejébe, aztán lesüllyedt, egy zártszekrényes Robur teherautó tolatott a másik végéhez, és abba pakolták a ládát.

– Ott vannak! A palást, a kard, az országalma és a szentkorona!

Megérkeztek a megszentelt magyar földre! – mondta Sigray, és keresztet vetett.

Másnap délután fél négykor a parlament előtt nézték az ünnepségre érkezőket, Sigray némelyiket fel is ismerte, és sorolta Lukácsnak a neveket:

– Az ott az Aczél, az meg az Apró, ott meg Kállai és Pulya – mutogatta. De Lukács csak rángatta a vállát, neki semmit nem mondtak a nevek.

– De róluk csak hallottál? Azokról a művészekről, ott! Egy csapatban mennek föl a lépcsőn, Illyés Gyula, az író meg a szobrász, a Varga, meg az a fiatal zongorista, a Kocsis. Nem hallottál róluk?

Lukács a fejét ingatta.

– Az elég baj! Olvassál újságot! Persze tudjuk, hogy hazudnak ezek a kommunista újságok, de meg lehet tanulni a sorok között olvasni. Érted?

– Nem – felelte Lukács.

– Mivel az újságírók is tudják, hogy itt minden hazugság, ezért néha feltámad a lelkiismeretük, és üzeneteket rejtenek el a sorok mögött, ha van hozzá szemed, megtanulhatsz ezekből olvasni.

– Valami nagyítóval?

– Lukács, nem lehetsz ennyire hülye. Vagy ha igen, az az én hibám is. Soha nem beszéltem neked politikáról. Na jó, holnap veszünk egy Népszabadságot meg egy Magyar Nemzetet, és együtt elolvassuk, mit írnak a koronaátadó ünnepekről. Összehasonlítjuk őket, és én elmondom, melyik hol hazudik, és mit üzen a sorok között. Már most mondom, a Népszabadságban több lesz a hazugság, a Nemzetben meg több a sorok mögötti utalás.

– Jó – felelte Lukács az érdeklődés minden jele nélkül.

Mikor az összes vendég belépett a parlamentbe, Sigray az órájára nézett.

– Mindjárt négy óra, kezdődik az ünnepség. Most szépen elmegyünk a Balassi utcába a Szalaihoz gesztenyepürét enni. Nagyon jól csinálja, úgy ahogy kell, rummal is meglocsolja. Aztán visszamegyünk a szállóba megnézni a közvetítést, hogy adták át az amcsik a koronázási ékszereket.

– De akkor nagyon kellene sietni, hát most kezdődik az ünnepség.

– A valóságban. De a tévében csak fél hétkor.

– Az hogy lehet?

– A kommunisták így szokták. Most fölveszik, aztán, ha valami nem tetszik nekik, azt kivesszük, és fél hétkor úgy adják le, mintha akkor történe.

– És mit vesznek ki?

– Ha mondjuk, valami botrány van. Valamelyik amerikai olyat mondana, ami nincs így.

Végül nem a szobájukban, hanem a szálló halljában nézték a tévét, mert ott színes készülék volt. Lukács bámulta a cifra oszlopokat, a színpompás püspöki öltözetet, a tábornokok díszegyenruháját, a vörös bársonyra helyezett csillogó aranytárgyakat, és nagyon vágyott arra, hogy egyszer ő is részese lehessen egy ilyen ünnepségen. Az emberek arcán látszott, hogy tudják, ők kiválasztottak. Virág Lukács is szeretett volna kiválasztott lenni.

Kerekgyártó István